

UDENRIGSMINISTERIET

REU samrådsspørgsmål D om en såkaldt tyrkisk ”stikkerlinje” til besvarelse den 12. december 2019.

Til:
Udenrigsministeren
Enhed:
EUN
Dato:
10-12-2019
Sag:
2019-44301

TALEPUNKT

Tak til spørgeren for denne lejlighed til at jeg også her i Retsudvalget kan deltage i drøftelserne om forlydender om en såkaldt tyrkisk ”stikkerlinje”.

Indledningsvist må vi konstatere, at Tyrkiet fortsat tiltrækker sig stor opmærksomhed internationalt. Desværre sjældent på nogen positiv måde. Tværtimod. Den politiske udvikling i Tyrkiet har især siden kupforsøget i 2016 givet anledning til alvorlig bekymring om menneskerettighedssituationen i landet.

Hen over sommeren fremkom den såkaldte tyrkiske tænketank SETA så med en usaglig rapport om terrorgruppen PKK’s tilstedeværelse i Europa og med uacceptable og grundløse anklager mod danske politikere og borgere.

Og i oktober i år indledte Tyrkiet en militær operation i det nordøstlige Syrien til skade for både den syriske civilbefolkning og for den fortsatte kamp mod ISIL.

Regeringen har reageret hurtigt og håndfast i alle disse situationer. Jeg har personligt givet udtryk for både bekymring og fordømmelse af de tyrkiske handlinger. Og jeg er meget tilfreds med det brede flertal i Folketinget bag vedtagelserne ved de to forespørgselsdebatter i oktober vedrørende Tyrkiet. I overensstemmelse hermed fastholder regeringen presset på den tyrkiske regering med henblik på efterlevelse af grundlæggende rettigheder og internationale forpligtelser.

Vi står i øvrigt ikke alene i Danmark med de bekymringer. De øvrige lande i EU deler vore bekymringer. Som bekendt er EU-udvidelsesforhandlingerne med Tyrkiet i praksis sat helt i bero. Og jeg har ikke lagt skjul på, at jeg anser det for helt udelukket, at det Tyrkiet, som vi kender i dag, kan blive medlem af EU.

På denne baggrund kan jeg godt forstå, at Retsudvalgets medlemmer er optaget af spørgsmålet om en såkaldt tyrkisk ”stikkerlinje”.

For jeg blev også bekymret, da flere forskellige nyhedsmedier igen rapporterede om en såkaldt ”stikkerlinje”. Vi må desværre konstatere, at det ikke er første gang, at der rejses anklager om tyrkisk angiveri og overvågning i Danmark. Det har Folketinget drøftet både i 2017 og i 2018.

Denne gang er fokus så på en telefonlinje oprettet af de tyrkiske myndigheder, som angiveligt kan benyttes til at melde herboende borgere af tyrkisk oprindelse til de tyrkiske myndigheder. Det er oplagt, at den slags rapporter kan føre til utryghed hos borgerne. En utryghed som vi ikke skal acceptere.

Derfor tager vi forlydenderne meget alvorligt, uanset hvilket land, der måtte være involveret. Og derfor reagerede jeg prompte. Lad mig slå fast, at regeringens holdning er helt klar: Indsamling og registrering af personlig information om borgeres politiske tilhørsforhold er ulovlig i Danmark, og dansk lovgivning skal selvsagt overholdes i Danmark. Jeg ved, at min gode kollega, justitsministeren, er 100 procent enig i det.

Dernæst vil jeg gerne redegøre for vores kontakter til Tyrkiet omkring det konkrete spørgsmål. I lyset af de tidligere anklager om tyrkisk angiveri og overvågning i Danmark tog jeg prompte kontakt til min tyrkiske kollega. Det skete den 12. september i år, hvor jeg under en telefonsamtale med udenrigsminister Mevlüt Cavusoglu personligt indskærpede sagens alvor.

Udenrigsministeriet har på min foranledning også taget spørgsmålet op med den tyrkiske ambassadør i Danmark, ligesom den danske ambassadør i Tyrkiet har rejst sagen på højt niveau i Ankara.

Det er altså slået helt fast, at vi fra dansk side ikke vil acceptere, at borgere i Danmark overvåges, angives eller trues.

Fra tyrkisk side er svaret konsekvent, at Tyrkiet hverken indsamler eller registrerer personoplysninger, og at man fuldt ud respekterer dansk lovgivning. Det afvises pure, at Tyrkiet skulle være involveret i ulovlige aktiviteter i Danmark.

Den tyrkiske ambassadør har meget klart afvist udtrykket ”stikkerlinje” men bekræfter, at der eksisterer flere telefonnumre i Tyrkiet, som er åbne for borgerhenvendelser fra tyrkiske borgere. Disse inkluderer telefonnumre til bl.a. det tyrkiske politi, udenrigsministerium og præsidentkontor.

Ifølge ambassadøren kan borgerhenvendelserne til de telefonnumre være af meget forskellig karakter, herunder om konsulære spørgsmål. Henvendelser fra udlandet henvises rutinemæssigt til de tyrkiske ambassader i de pågældende lande, idet de er bedre i stand til at vejlede borgere om lokale forhold. Ambassadøren henviser til, at de fleste lande har tilsvarende telefonlinjer til betjening af deres borgere i udlandet.

Den tyrkiske ambassadør har endvidere oplyst, at den tyrkiske ambassade i København i enkelte tilfælde har henvist borgerhenvendelser om sikkerhedsmæssige spørgsmål i Danmark til de danske

politimyndigheder. Ambassadøren har samtidig bekræftet, at der er en god dialog og et godt samarbejde med de danske politimyndigheder.

Udover at bede om en generel status for den såkaldte ”stikkerlinje” spørges der endvidere i samrådsspørgsmålet til, hvad regeringen agter at gøre for at stoppe den beskrevne aktivitet. Det siger sig selv, at regeringen hverken kan eller vil forsøge at stoppe borgere fra at foretage telefonopkald til tyrkiske telefonnumre.

Regeringen har heller ikke nogen mulighed for eller intention om at få nedlagt tyrkiske telefonnumre. Det er simpelthen ikke muligt. Lige som det ikke vil være muligt for Tyrkiet at forhindre opkald til danske telefonnumre eller nedlægge danske telefonnumre.

Afslutningvist vil jeg gerne slå fast, at der er blevet reageret hurtigt og håndfast over for Tyrkiet i de forskellige situationer, der er opstået. Jeg har personligt taget kontakt til min tyrkiske kollega. Og Udenrigsministeriet har tilsvarende både i Ankara og København gjort de danske holdninger gældende. Den tyrkiske regering kan altså på ingen måde være i tvivl om, hvad vi fra dansk side mener i disse sager.

Jeg vil også gerne gentage, at såfremt en borger i Danmark i praksis føler at være overvåget eller truet, så er det det bedste råd, der kan

gives, at borgeren skal henvende sig til de danske politimyndigheder, som har ansvaret for at efterforske anmeldelser fra borgerne og sikre, at dansk lovgivning overholdes i Danmark.

Tak for ordet.

EUN